

Проблеми безпеки інформаційного простору держави, шляхи їх вирішення

Литвин Василь

*Кафедра інформаційних систем та мереж
НУ "Львівська політехніка"
Львів, Україна
vasyl17.lytvyn@gmail.com*

Шатських Віктор

*Кафедра інформаційних систем та мереж
НУ "Львівська політехніка"
Львів, Україна
victorshats@gmail.com*

The article is devoted to the questions of management of the state information security in modern terms, to research on topical issues of security information space of Ukraine, forming of the system of providing of cyber security of Ukraine.

Ключові слова: інформаційна безпека, інформаційні загрози, інформаційні технології, інформаційний простір, система інформаційної безпеки

ВСТУП

Під інформаційною безпекою держави розуміється такий стан інформаційного простору держави, при якому гарантується захищеність від будь-яких загроз.

Інформаційна безпека в загальній системі національної безпеки України посідає особливе місце. З урахуванням темпів інформатизації та розвитку інформаційних технологій, широкого втілення таких технологій у виробництво, оборону, науку, освіту тощо, інформаційна діяльність стає обов'язковим і, часто-густо, вирішальним елементом усіх сфер діяльності суспільства, тому інформаційна безпека є елементом всіх складових національної безпеки країни. В цих умовах проблема інформаційної безпеки все більше набуває самостійного суспільного значення. У той же час система зовнішніх і внутрішніх загроз інформаційній безпеці носить комплексний характер і здійснення цих загроз має на меті нанесення збитків у політичній, економічній, соціальній, військовій, екологічній, науково-технічній сферах.

Метою статті є аналіз існуючого стану справ з виявлення і протидії інформаційним загрозам нашої держави.

ОСНОВНИЙ МАТЕРІАЛ

Характерною рисою нинішнього етапу науково-технічного прогресу є масове використання обчислювальної техніки в усіх сферах суспільного життя. Це частково відноситься і до сфери інформатизації. У повсякденну практику широко увійшло поняття інформаційного ресурсу. Якщо раніше це поняття використовувалося для визначення суто інформації, що була акумульована у бібліотеках та архівах, то зараз під інформаційними ресурсами мають на увазі, перш за все, впорядковані інформаційні масиви в електронному вигляді. Їх акумуляція у вигляді баз даних сприяла створенню якісно нової форми збереження інформації, головною особливістю якої є можливість швидкого відновлення реальних даних. Актуальною стає проблема своєчасного отримання оновленої інформації, обробки комплексних інформаційних масивів в розподілених системах. Все більшого значення набуває необхідність збереження цілісності та доступності відкритої інформації, а також забезпечення конфіденційності інформації з обмеженим доступом в автоматизованих системах.

Разом з безсумнівним позитивним ефектом інформатизації базових сфер суспільного життя варто відзначити також і небезпеку вразливості цих сфер від інформаційних технологій. Це зумовлює необхідність дуже ретельного вибору таких технологій з урахуванням об'єкту інформаційної діяльності, важливості цього об'єкту для суспільства, значущості наслідків порушення інформаційної технології.

Інформаційними загрозами для нашої держави, як визначено в Законі України “Про основи національної безпеки України” [1], можуть бути:

- прояви обмеження свободи слова та доступу громадян до інформації;
- поширення засобами масової інформації культури насильства, жорстокості, порнографії;
- намагання маніпулювати суспільною свідомістю, зокрема, шляхом поширення недостовірної, неповної або упередженої інформації;
- розголошення інформації, яка становить державну та іншу, передбачену законом, таємницю, а також конфіденційної інформації, що є власністю держави або спрямована на забезпечення потреб та національних інтересів суспільства і держави;
- комп’ютерна злочинність та комп’ютерний тероризм.

У затвердженій 25 лютого 2017 року відповідним указом Президента нашої держави Доктрині інформаційної безпеки України [2] ці загрози деталізуються й одночасно систематизуються за сферами, в яких вони можуть реалізовуватись: зовнішньополітичній, воєнній, внутрішньополітичній, економічній, соціальній, гуманітарній, науково-технологічній та інших.

У наукових роботах багато дослідників [3 – 6] аналізують причини виникнення інформаційних загроз. Однак, більшість робіт не містять обґрунтованих пропозицій щодо протидії таким загрозам. А наявні ж рекомендації переважно стосуються технічних питань.

ВИСНОВКИ

Для того, щоб створити ефективну систему інформаційної безпеки України, необхідно, на наш погляд, виконати два кроки. По-перше, запровадити відповідне законодавче рішення.

По-друге, об’єднати у цьому напрямі дослідження науковців, досвід практиків і зусилля

Ради національної безпеки і оборони України. Саме РНБО на початковому етапі має стати об’єднавчою структурою для всіх учасників процесу формування системи інформаційної безпеки.

Таким чином, інтенсивний пошук шляхів забезпечення інформаційної безпеки України і, в першу чергу, виявлення інформаційно-психологічного впливу на населення України та кібернетичних атак на державні й відомчі інформаційні ресурси є важливим питанням вітчизняної науки.

Порушені у статті проблеми повинні вноситися на розгляд спеціалістів і науковців в означеній сфері з метою спільного пошуку шляхів їх вирішення в інтересах надійного забезпечення національної безпеки нашої держави.

ЛІТЕРАТУРА

- [1] Закон України “Про основи національної безпеки України” [Електронний ресурс] // Режим доступу:
- [2] <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.
Останній перегляд: 2017. – Назва із заголовку екрану.
- [3] Доктрина інформаційної безпеки України [затверджена указом Президента України від 25 лютого 2017 року №47/2017]. – К.: Офіційний вісник України, 2017. – № 20.
- [4] Жук С.Я. Тенденції та перспективи розвитку інформаційної боротьби й інформаційної зброї / С.Я. Жук, В.О. Чмельов, Т.М. Дзюба // Наука і оборона. – 2006. – № 2. – С. 35–41.
- [5] Фурашев В.М. Інформаційні операції крізь призму системи моніторингу та інтеграції інтернет-ресурсів / В.М. Фурашев, Д.В. Ланде // Правова інформатика – 2009. – № 2(22). – С. 49–57.
- [6] Горбулін В.П. Проблеми захисту інформаційного простору України: моногр. / В.П. Горбулін, М.М. Биченок // Ін-т пробл. нац. безпеки. – К.: Інтертехнологія, 2009. – 136 с.
- [7] Ланде Д.В. Как организовать оборону: 12 шагов противодействия / Д.В. Ланде // Телеком – 2009. – № 6. – С. 46–51.